

شناخت اولیه در خصوص بناهای تاریخی و خشتی یخچال های میبد

یخچال میبد یک بنای خشتی تاریخی در شهرستان میبد استان یزد است، یکی از آثاری است که جزء دیدنی ها و جاذبه های میبد به حساب می آید. قدمت و پیشینه این یخچال ها به درستی مشخص نیست و محققان با احتمالات و گمان این یخچال را به دوره قاجار یا پیش از آن و تا دوره صفویه نسبت می دهند که یکی از اندک یخچال های یادگار مانده در یزد است. ساختمان این بنا از گل و خشت است و شامل بخش هایی مثل حوض یخ بند، دیوارهای سایه انداز، مخزن و گنبد یخچال است.

به گزارش خبرنگاران گروه زندگی و سرگرمی گزارش خبر، یخ بند یخچال میبد یک حوض کم عمق است که مصالح بکار رفته در آن گل است و مساحت آن حدوداً ۸۰۰۰ متر مربع است، دیواره های بلند یخ بند ضخامت زیادی دارد و ارتفاعش ۸ متر است. ارتفاع گنبد ۱۵ متر و قاعده دایره ای گنبد تقریباً ۳۰۰ متر مربع است و در ساخت یخچال میبد هم مثل دیگر یخچال ها سه مرحله یخ سازی، یخ داری و تحویل یخ در نظر گرفته شده است.

یخچال میبد که یک نمونه از سازه های سنتی بی نظیر است طوری بنا شده که سازگار با زیست بوم منطقه باشد و در نوع خود منحصر به فرد است چرا که از بزرگ ترین و بهترین این نوع بناها محسوب می شود.

یخچال مورد نظر را پیرامون آب انبار، کاروانسرای چاپار خانه و رباط شاه عباسی می توان جستجو کرد. سال های دور از یخچال ها در زمینه های مختلفی استفاده می کردند. در ایران نیز ساخت یخچال ها رواج داشت، که به منظور حفظ و نگهداری از یخ در فصل گرما ساخته می شدند.

جالب اینکه بدانید در این یخدان ها؛ یخ ها انواع گوناگونی داشتند و دسته بندی می شدند. برخی از یخ ها برای تهیه بستنی، دسته دیگر برای حفظ مواد غذایی و برخی دیگر برای سرد کردن نوشیدنی ها استفاده میشدند.. در این بین یخ هایی تزئینی نیز تولید می شد که خانواده های متمول بیشتر از آنها استفاده می کردند. رنگ این یخ ها قرمز بود و داخل آنها دانه های انار دیده می شد و به یخ های بلورین معروف بودند.

در ضلع جنوبی این بنا دریاچه کوچکی قرار داشت که از آن برای بیرون کشیدن یخ ها در فصل گرما استفاده می شد. تعدادی از یخچال ها در گذشته تنها برای قشر متمکن جامعه ساخته می شدند و فقط آنان می توانستند از آن ها استفاده کنند اما برخی دیگر مثل همین یخچال میبد را افراد خیر ساختند و به مردم اهدا کردند تا همه بتوانند در گرمای تابستان از برکت وجود آن بهرمنند شوند. یخچال میبد در سال ۱۳۷۵ در فهرست آثار ملی کشورمان ثبت شده است.